

דבר ר' זיידל סמיאטיצקי זצ"ל

הרב ר' זיידל סמיאטיצקי, ראש ישיבת "תורת אמת" בלונדון ומנהל "מועצת גדולי התורה" באירופה נפטר באורח פתאומי ביום א' דסליחות בבואנוס איירס.

הגר"ז סמיאטיצקי זצ"ל בחיר ופאר היי שובת הגדולות בליטא הגיע ללונדון אחרי מלחמת העולם השניה ויסד במקום את ישיבת "תורת אמת", יחד עם זה פעל רבות ללא ליאות למען הרמת קרנה של היהדות הדתית וחיוק הזה.

בהיותו מאז ומתמיד חבר נאמן ופעיל לתנועת אגודת ישראל נאות לקבל עליו את התפקיד של מנהל מועצת גדולי התורה באירופה.

הוא הרבה לנוד למען אגו"י והשתתף בכנסיה הגדולה הרביעית בה לקח חלק פעיל ביותר והתבלט במיוחד בדיוני מועצת גדולי התורה.

בשנים האחרונות פעל רבות למען החנוך בצפון אפריקה הרבה לנסוע למרוקו ולטוניס והוציא משם מאות צעירים שהוכנסו לישיבתו בלונדון ולישיבות אחרות, כך הקים באפריקה מכון בית יעקב למורות והצליח להביא לידי שני יסודי במצב התנוך בגולה זו.

הגר"ז סמיאטיצקי זצ"ל נחשב כאחד מגדולי התורה המובהקים ביותר בדורנו ושמו יצא לתהלה בעולם הלמדני הישיבתי. הסתלקותו הפתאומית בדמי ימיו עזרה גל של אבל בכל רחבי העולם התרדי.

קהל אלפים ובראשם כל ראשי הישיבות וגדולי התורה בארץ ליוו למנוחת עולמים את הגאון רבי זיידל סמיאטיצקי, ראש ישיבת "תורת אמת" בלונדון ומנהל "מועצת גדולי התורה" באירופה.

ארונו של הגר"ז סמיאטיצקי זצ"ל הגיע לשדה התעופה בלוד אחרי חצות באוירון מלונדון. הארון הועבר לרחבה שליד משרדי ועד הישיבות בירושלים, המוני תרדים בני הישיבות וראשיהם מכל רחבי הארץ נהרו למקום בשעות הבוקר כדי להשתתף בהלוויה. בין המלחים נראו האדמ"ר מגור, תגאב"ד בריסק, הגר"ז סורוצקין י"ר מועצת גדולי

התורה, הרב הראשי הרצוג הגר"י אברמסקי, הגר"י פינקל, הגר"ח סרנא, ראשי ישיבת חברון, הגר"מ שולמן ראש ישיבת סלובודקה, הגר"ח שמולביץ, ראש ישיבת מיר, מנהיגי רבנים ראשי ישיבות ומעריצי המנוח זצ"ל.

מדברי הגר"ז סורוצקין

בשעה 11 לפנה"צ עלה על הבימה הארעית שהותקנה ברחוב הגר"ז סורוצקין ונפרד מהגאון המנוח בשם הישיבות בארץ ובגולה. בקול חנוק מדמעות העלה תגאב"ד דלוצק קוים לדמותו המזהירה של הגר"ז סמיאטיצקי "אומרים שהמנוח השאיר ארבעה ילדים קטנים. לא ארבעה אלא מאות ילדים קטנים השאיר הנפטר, אותם הוציא מסמטאות מרוקו. הכניסם לכותלי ישיבתו, חינכם ולימדם תורת אמת".

בהמשך דבריו עמד הגר"ז סורוצקין על מסירות נפשו של המנוח למען התורה ולומדיה וציין בכאב את העובדא שתוך שבוע ימים שכלנו שני ראשי ישיבות, אדירי תורה, הגאון רבי יעקב חנוך סנקביץ, ראש ישיבת "שפת אמת" והגאון רבי זיידל סמיאטיצקי ושניהם נדרו למרחקים. לא שעו לבריאותם ולחולשתם, ומסרו נפשם למען הרבצת התורה.

היו זמנים — המשיך הגר"ז סורוצקין — ובעלי בתים דאגו לכלכלת הישיבות, עמלו לביסוסן החומרי, כך הי' זה בוחאלאזין ובמקומות אחרים, בדורנו הוטל עומס זה על שכמי ראשי הישיבות הנאלצים לנוד למרחקים כדי לקיים את מבצרי התורה.

דברי הספד של הגר"י סרנה

אחריו השמיע את דבריו ראש ישיבת חברון, הגר"י סרנא שעמד על סגולותיו של הגאון המנוח ועל פעולותיו הברוכות ראינו אותו בימי הכנסיה הגדולה של אגודת ישראל בירושלים, פעיל ולוחם מלחמות רבות לא לעצמו ולא לכבודו לחם אלא לכבוד שמים ולמען כבוד התורה.

ברטט ובצער נוגע עד הלב הקשיב הקהל הרב לדבריו הנרגשים והקולעים למטרה של הגאון ר"י סרנא דמעות נראו בעיני רבים בשעה שראש ישיבת חברון תיאר את גודל האבידה ואת דמותו של הגר"ז סמיאטיצקי

זו, הוא אירגן אסיפות, נאם ודרש ברבים, הקים סמינריון למורות, בית יעקב במרוקו — המשיך הרב לוין — וכשביקרתיו בלונדון לפני חצי שנה גלל לפני יריעה רחבה של תוכניות נרחבות להצלת יהדות צפון אפריקה מכליון רוחני, למטרה זו נדד לארגנטינה ושם מצא את מותו הטראגי והוא בדמי ימיו.

אמרו חו"ל: "אחד מבני החבורה שמת ידאגו כל החבורה", שכלנו שני חברים תוך ימים ספורים, את הגר"ז סמיאטיצקי ואת הגאון ר"ח סנקביץ ראש ישיבת "שפת אמת", יש תשובת הכלל ויש תשובת הפרט, תשובת הכלל מתבטאת בשיבה כללית ובהגברת המאמצים והכפלתם למען הכלל. נוכח האבידות הללו עלינו לקבל על עצמנו לפעול יותר ולעשות יותר למען אגו"י, התנועה היחידה בעם, אשר עיניה מופנות תמיד לשמים, וכסמל לפעולותינו יכול לשמש הגר"ז סמיאטיצקי זצ"ל.

המסע להר המנוחות

עם תום ההספדים זו מסע ההלויה דרך ככר השבת ורחוב גאולה להר המנוחות, אחרי הארון צעדו המונים ובראשם אדמו"רים, רבנים וראשי ישיבות שליוו בראש מורד ובכאב את הגאון המנוח שנפל על משמרתו בדמי ימיו.

בשעות אחרי הצהרים נכרה הקבר הרענן על מרומי ההר ואחרי אמירת קדיש וסתימת הגולל התפור הקהל הרב בדומיה.

הלווי' בכואנוס-אירס

נסתרים דרכי ההשגחה העליונה ואין איש יודע את צעדיו אנה מועדים. והנה נודמן הדבר שבכואנוס אירס שהה באותו זמן אחד מגדולי רבני אמריקה, גאון בתורה ובחכמה איש אשכולות ורב תבונות הגר"א ציפרשטיין שנתקבל בתור רב הכולל של מדינת ארגנטינה. לאחר הפצרות רבות נענה הרב ציפרשטיין לבקשת ראשי הקהלה דבואנוס אירס ובא לארגנטינה בכדי לעמוד על תנאי המקום וטיב המדינה. וקרה הדבר שבאותו זמן שהגר"ז סמיאטיצקי ז"ל נסתלק במרחקים, רחוק מביתו, ממשפחתו ומחוג ידידיו הרבים ומכריו עמד על יד ימינו אחד מידידיו המ-

ציל שהתורה ורק התורה היה משכן חייו תשמתו ולמען התורה הקריב את עצמו.

הגאון ר"י סרנא שילב בדברי הספד את מצבה של יהדות התורה כעת וחשבון נפשה ומצבם של מבצרי התורה, מגדלי אור ליהדות, הישיבות שבזכותן לא נשתכחה התורה מישראל.

דברי פרידה של הגר"ח שטולביץ

בקול חנוק מדמעות, מלא אבלות וצער נפרד מהמנוח הגר"ח שטולביץ, מראשי ישיבת מיר בירושלים וחברו של המנוח משיבת מיר בפולין.

במלים נרגשות תיאר את גדולתו של המנוח בתורה ואהבתו היוקדת לתורה. תוך בכיות דרמטיות תיאר הגר"ח שטולביץ את שנות הפריחה והזהר של הגאון המנוח ביישיבת מיר, עת בו למד עמו יחד, כאח אהוב ונאמן, מבין אלפי תלמידי ישיבות ליטה, בהם היו מאות גדולי התורה ממש, גאונים וחריפים בלטה דמותו של הגר"ז סמיאטיצקי, אם כגאון וכעלוי ואם בתבונותיו הנדיבות והאצילות, הוא היה מיועד לגדולות ולמעשים כבירים ובעוד הוא מתכונן לפעולות למען התורה עלה לשמים באורח פתאומי.

הרב ר"מ לוין

סגר את שורת המספידים הרב ר' יצחק מאיר לזין שנפרד מהמנוח הדגול בשם תנועת אגודת ישראל וחבריה בכל רחבי תבל. "קודמי דברו כאן על הגר"ז סמיאטיצקי כראש ישיבה ואני אדבר על המנוח כאחד ממנהיגיה ועסקניה המסורים של אגודת ישראל" — פתח הרב לוין את דבריו.

רבות עשה המנוח למען אגו"י ובתוככי אגו"י והגדיל לעשות בשנים האחרונות למען הצלת יהדות צפון אפריקה. הוא הפקיר את עצמו, את משפחתו, לא התחשב באזהרת רופאי, נדד למרוקו, לטוניס ולאלג'יר, עבר מרחקים ועד למקומות הרוחקים וכפרים נדחים ביותר הגיע, הציל ילדים לתורה הכניסם תחת כנפי שכינה, הביאם לישיבות אבל לא הסתפק בזה ואם שליחי מפלגות חילוניות באו לצפון אפריקה והביאו ליהדות זו חורבן רוחני החליט הגר"ז סמיאטיצקי זצ"ל להציל יהדות

בתוג מכיריו הרבים, בעולם הרבנים, בתנועות אגודת ישראל ובין מאות תלמידי ישיבת "מיר". עם היוודע הידיעה המעציבה נעשו מצד "אגודת הרבנים" ומחוגי אגודת ישראל כל הצעדים כדי להחיש את הבאת הארון לניו-יורק. אגודת הרבנים התקשרה מיד תל-פונית עם בואנוס איירס כדי להיוודע על פרטי ההלווי. ארון המת הגיע לשדה התעופה באיידלווילד בערב ראש השנה בשעה חמש אחה"צ. רבנים ותלמידים קיבלו את פני פני ארונו של רבם וחברם ומילאו את רחבת שדה התעופה. בשעה 5 נחת המטוס ולאחר שסודרו הענינים הפורמליים הורד הארון והועבר לה-שאר עד אחר ר"ה.

בצום גדלי' בשעה 11 בבוקר התאסף קהל גדול בן אלף איש ובתוכם כל גדולי הדור, ראשי ישיבות, רבנים מפורסמים, תל-מידי הישיבות ובעה"ב נכבדים בביהכ"נ בית המדרש הגדול ברחוב נורפולק, בו התקיים הספד מר. את שורת ההספדים פתח הרב ר' אפרים אשדי מרא דאתרא שפתח את הספדו בבכי תמרורים בעמדו על מסירתו של הנפטר למען תוה"ק ואת עמידתו על משמר קדשי ישראל.

הרב ר' אליעזר סילווער. סינסינטי, הו-כיר בדברי הספדו את פגישותיו הרבות עם הנפטר ואת מסירות נפשו והתקרבה העצמית למען הצלת ילדי מרוקו.

בקול חנוק מדמעות עד כדי כך שבקושי נשמעו דבריו קרב הרב ר' אברהם קלמנוביץ להפריד מהנפטר והזכיר את שנות הפריחה של הנפטר עת ישב ולמד וחידש חידושים נפלאים בישיבת "מיר". הספד שקרע את לבות השומ-עים נשא הרב ר' דוד ליפשיץ חברו וידידו הנאמן של הנפטר. בקול חנוק הכריז הרב ליפשיץ: כל מאווייו של הנפטר היו רק להרבות תורה ולהציל את הדור הצעיר מצ-פרני הכפירה והטמיעה.

דמעות נראו בעיני כל בשעה ששורת המכוניות גדושות חברים ומעריצים זוה לשדה התעופה בדרכו לא"י דרך לונדון.

בסידור הלווי' השתתפו באופן פעיל הרב ר' מאיר כהן, מנהל אגודת הרבנים, הרב ר' שמחה עלברג, הרב פרידלער, הרב ב. בורש-טארד ומר אלימלך טרס.

סורים והנאמנים. עובדה זו צוינה והודגשה במיוחד ע"י הגר"ח שמולביץ, ראש ישיבת מיר בירושלים, במכתבו אל מערכת "הפרדס". עוד בחיים חיותו של הרב סמיטיצקי ז"ל פעל הרבה הרב ציפרשטיין לטובתו, עזר לו להתקשר את ראשי הקהלה למען לאפשר לו את יסוד הישיבה בבואנוס איירס.

יש לציין במיוחד את המסירות הנפלאה ללא ליאות וללא גבול של הרב ר' אביגדור ציפרשטיין לסדר את הלווי' וקבורתו. עמד על המשמר במס"נ ולא נתן שח"ו גופו ינתח כפי החוק השולט במדינה זו. השקיע מאמ-צים מרובים כדי להטיס את הארון במהירות לא"י התקשר אישית עם ראש ישיבת "מיר" הגרא"י פינקל ועם ראשי "אגודת הרבנים" באמריקה והתייעץ עמהם ע"י סידור הלווי' והקבורה.

פטירתו הפתאומית עשתה רושם מזועזע בכל ארגונינה. בהלווי' השתתפו כמה אלפים איש, כל רבני העיר, ראשי הציבור וחשובי בעה"ב. הרב ציפרשטיין נשא הספד חם בו תיאר את גדלותו ואישיותו של הגר"ז סמי-טיצקי ז"ל שהי' אחד מעמודי התווך של עולם התורה והיהדות החרדית. כן הספידוהו הרב ר' חיים אבלסון ורבני המדינות הסמוכות. עם התקבל הידיעה המעציבה בא"י ע"ד פטירתו של הגר"ז סמיטיצקי, שלח הרב הראשי הגרא"י הרצוג מברק דלהלן אל הרב ציפרשטיין: "הרב סמיטיצקי עבר היום למנו-חות בירושלים, השאיר אחריו אלמנה וארבעה ילדים קטנים בלי שום אמצעים למחיתם. אני מבקש לאסוף סכום הגון לפרנסתם בערך אלפים פונט ובזכות זה תתברכו בגמר חתימה טובה".

הרב ציפרשטיין ניגש מיד לארגן וועדה מיוחדת, ועפ"י יזמתו הורכבה ועדה שבראשה הועמדו ראשי וחשובי העדה. הסכום הראשון כבר הגיע ונמסר ע"י הרב ציפרשטיין אל הועד המיוחד שע"י אגודת הרבנים.

ארונו של הרב סמיטיצקי ז"ל הובא לניו-יורק

הידיעה המדהימה על פטירתו באורח פתאומי של הרב סמיטיצקי ז"ל התפשטה במהירות הבזק בניו-יורק והשרתה אבל כבד.